

„Avem corupție, o justiție nereformată, capacități slabe ale instituțiilor centrale și locale, dar și o legislație cu elemente contradictorii”

Iurie Leancă,
prim-ministru al Republicii Moldova

REFORMA PE SCURT

CSM așteaptă propuneri de îmbunătățire a planificării bugetare a judecătorilor...

Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a propus pentru discuții publice Metodologia planificării bugetului instanțelor judecătorești. Potrivit proiectului plasat pe pagina web www.csm.md, la elaborarea bugetelor instanțelor de judecată va fi utilizată așa-numita metodă de bugetare în baza zero, dar și bugetarea în funcție de performanța instanțelor.

Metoda de bugetare în baza zero presupune că mijloacele financiare solicitate se justifică de la zero, ca și cum în anul precedent nu a existat buget. Această metodă se va aplica la planificarea cheltuielilor de retribuire a muncii, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, cheltuielilor pentru energia electrică, gaze, energia termică, inventar și echipament, reparații curente, arendarea bunurilor, paza interdepartamentală, apă și canalizare, deplasări în interes de serviciu ș.a. Metoda de bugetare în baza performanței instanțelor se va aplica la planificarea cheltuielilor pentru rechizite de birou, materiale și obiecte de uz gospodăresc, cărți și ediții periodice, medicamente și consumabile, servicii de telecomunicație și de poștă, reparații curente ale utilajului și inventarului, formare profesională, servicii editoriale, cheltuieli de protocol. Propunerile de îmbunătățire a acestui proiect pot fi expediate, până la 20 decembrie curent, la adresa electronică aparatur@csm.md.

...și de organizare a Secretariatului judecătorilor

CSM a elaborat și proiectul Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Secretariatului judecătorilor și a curților de apel. Se propune ca Secretariatul instanței să exercite următoarele funcții de bază: asistarea judecătorilor în procesul de desfășurare a justiției; asigurarea suportului administrativ și organizațional în scopul realizării procesului de judecată; asigurarea utilizării Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor și a sistemelor de înregistrare audio în cadrul examinării cauzelor; afișarea pe panoul informativ a datelor cu privire la cauzele numite spre examinare; publicarea hotărârilor judecătorești pe pagina web a instanței; generalizarea practicii referitoare la anumite categorii de pricini; întocmirea și analiza statisticii judiciare; asigurarea evidenței contabile; întocmirea rapoartelor financiare; evidența angajaților instanței, a registrelor și dosarelor transmise în arhivă; asigurarea suportului tehnico-material pentru desfășurarea activității instanței.

Documentul este propus dezbaterilor publice, iar sugestiile de îmbunătățire pot fi expediate, până la 20 decembrie 2013, la adresa electronică aparatur@csm.md.

Potrivit CSM, în primele șase luni ale anului curent, instanțele de judecată au examinat **235** de cauze penale în privința minorilor, fiind condamnate **124** de persoane.

Termenul de evaluare a performanțelor judecătorilor a fost extins până în aprilie 2015

Dacă inițial membrii Colegiului de Evaluare a Performanțelor Judecătorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) planificau să evalueze performanțele profesionale ale tuturor judecătorilor din țară până la sfârșitul anului 2014, acum acest termen a fost extins cu patru luni, până la sfârșitul lunii aprilie 2015.

Pe parcursul lunii noiembrie, Colegiul de Evaluare a Performanțelor Judecătorilor s-a întrunit în trei ședințe pentru a examina rezultatele evaluării judecătorilor, până la mijlocul lunii fiind adoptate hotărâri în privința a 114 magistrați. Ghenadie Eni, președintele Curții de Apel Cahul, membru al Colegiului, declară că toți judecătorii supuși evaluării din luna mai până la mijlocul lunii noiembrie, au susținut probele cu succes. „Este un proces foarte complex, însă toți magistrații au obținut calificative pozitive. Suntem exigenți în procesul de evaluare, fiindcă de calitatea activității judecătorilor depinde în mare parte calitatea actului justiției”, afirmă președintele Curții de Apel Cahul. El susține că, din motive obiective, termenul de evaluare a performanțelor judecătorilor a fost extins până în luna aprilie 2015, cu patru luni mai mult decât era planificat inițial.

Potrivit Regulamentului cu privire la criteriile, indicatorii și procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor, calitatea activității magistraților este apreciată în baza următorilor indicatori: procentajul hotărârilor și încheierilor menținute de instanțele ierarhic superioare după contestare; claritatea expunerii hotărârilor; organizarea activității și a formării profesionale a magistraturii. Regulamentul prevede că „în

Judecătorii discută la conferința națională „Sistemul de evaluare a performanțelor judecătorilor” despre criteriile de evaluare a performanțelor judecătorilor

procesul de calcul al procentajului hotărârilor și al încheierilor menținute din cele contestate, vor fi examinate 12 hotărâri casate: șase din ele vor fi propuse de magistratură evaluat, iar șase sunt selectate aleatoriu de către Colegiu. Vor fi luate în considerare doar hotărârile irevocabile”.

Înregistrările audio ca o dovadă a calității actului justiției

Un indicator de apreciere a judecătorului este felul cum acesta își organizează activitatea profesională. Sunt analizate mai multe aspecte: punctualitatea magistraturii, pregătirea cauzelor pentru examinare și modul de conducere a ședințelor de judecată. Ghenadie Eni afirmă că înregistrările audio de la ședințele de judecată constituie un ajutor esențial pentru Colegiu atunci când are loc evaluarea activității: „Proba audio a ședinței de judecată spune totul și judecătorul nu mai poate invoca diferite pretexte pentru a se apăra. Aici vedem comportamentul judecătorului, dacă a fost politicos în timpul procesului, dacă a manifestat o atitudine coresponsabilă față de participanți etc.”.

Pentru a evalua claritatea ex-

punerii hotărârilor de judecată, membrii Colegiului aleg 15 hotărâri emise de judecătorul evaluat, o parte fiind propuse de magistratură însuși, iar altă parte – selectate de Colegiu cu ajutorul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD).

Calitatea activității judecătorului este apreciată și în funcție de formarea profesională, fiind luată

în considerare participarea la instruirile desfășurate la Institutul Național al Justiției, dar și experiența magistraturii în calitate de formator.

În cadrul conferinței naționale „Sistemul de evaluare a performanțelor judecătorilor”, care a avut loc la 21 octombrie curent, Victor Zaharia, directorul Institutului de Reforme Penale din Moldova, a declarat că procesul de evaluare îi va încuraja pe magistrați să-și exercite cu mai mare responsabilitate atribuțiile și sarcinile ce le revin. Totodată, el a specificat că implementarea eficientă a noului sistem de evaluare a performanțelor judecătorilor depinde de modul direct de Colegiul de Evaluare a Performanțelor Judecătorilor pe lângă CSM, din componența căruia fac parte șapte persoane.

Graficul de evaluare a performanțelor judecătorilor

Instanțe	Numărul de judecători	Perioada evaluării
Curtea de Apel Chișinău	47	decembrie 2013
Curtea de Apel Bălți	22	ianuarie – februarie 2014
Curtea de Apel Bender	10	februarie 2014
Curtea de Apel Cahul	7	martie 2014
Curtea de Apel Comrat	7	martie 2014
Judecătorii de circumscripție CA Chișinău	174	martie – octombrie 2014
Judecătorii de circumscripție CA Bălți	103	noiembrie 2014 – februarie 2015
Judecătorii de circumscripție CA Bender	22	februarie – martie 2015
Judecătorii de circumscripție CA Cahul	22	martie – aprilie 2015
Judecătorii de circumscripție CA Comrat	22	aprilie 2015

Sursa: www.csm.md

Măsurile anticorupție: salarii mai mari, dar și sancțiuni mai dure

La 14 noiembrie a.c., Parlamentul Republicii Moldova a votat în prima lectură așa-numitul pachet de legi anticorupție. Acesta include unele propuneri de prevenire a corupției în sistemul judiciar, cum ar fi salarii majore pentru magistrați, dar și reduceri salariale pentru judecătorii care vor pune în pericol actul justiției.

Unul din proiectele de lege votat de Legislativ vizează răspunderea disciplinară a judecătorilor. Dacă până în prezent judecătorii puteau fi sancționați doar cu avertismente, mustrări

sau mustrări aspre, în acest proiect de lege sunt prevăzute și sancțiuni pecuniare. Astfel, potrivit documentului, judecătorii vor fi sancționați disciplinar cu avertisment, mustrare, reducerea salariului și eliberarea din funcție. Proiectul prevede că, pentru anumite abateri, salariul judecătorului va putea fi redus de la 15 până la 30 la sută din salariul lunar, pentru o perioadă de la trei luni până la un an.

Salarii triple

Majoritatea deputaților au votat și un proiect de lege care prevede

majorarea de aproape trei ori a salariilor de funcție ale judecătorilor. Astfel, salariul unui magistrat va fi stabilit în funcție de nivelul instanței judecătorești în care acesta își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în calitate de judecător.

În Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 este specificat că majorarea substanțială a salariilor judecătorilor, precum și stabilirea unor criterii precise de calculare a salariilor, vor contribui la asigurarea integrității

magistraților și la combaterea corupției în sectorul justiției.

Galina Bostan, expertă anticorupție, este de acord cu majorarea salariilor judecătorilor, însă atenționează că, odată cu această majorare, poate crește și quantumul mitei care va fi percepută de magistrații corupți. Astfel, este nevoie de realizat un șir de măsuri care ar preveni corupția în rândul judecătorilor, iar magistrații care iau mită să fie excluși din sistem și pedepsiți. Și ministrul Justiției Oleg Efrim spune că actele de corupție în justiție nu pot fi prevenite doar prin majorarea salariilor judecătorilor, ci împreună cu alte măsuri anticorupție: ridicarea imunității pentru faptele de corupție, confiscarea extinsă a averilor dobândite ilicit, instituirea răspunderii penale pentru îmbogățire ilicită, utilizarea testelor de integritate, majorarea drastică a amenzilor penale pentru corupție și extinderea până la 15 ani a interdicției de a ocupa funcții publice pentru cei corupți. Aceste propuneri sunt parte a pachetului de legi anticorupție care urmează să fie votat în a doua lectură de Parlament până la sfârșitul anului curent.

Cuantumul salariilor magistraților, prevăzut în proiectul de lege privind salarizarea judecătorilor:

	Judecătorii	Curtea de Apel	Curtea Supremă de Justiție	Curtea Constituțională
Experiența magistraților	<ul style="list-style-type: none"> până la 6 ani – 3 salarii medii pe economie de la 6 la 12 ani – 3,2 salarii mai mare de 12 ani – 3,5 salarii 	<ul style="list-style-type: none"> până la 15 ani – 4 salarii mai mare de 15 ani – 4,3 salarii 	<ul style="list-style-type: none"> până la 16 ani – 4,8 salarii mai mare de 16 ani – 5 salarii 	<ul style="list-style-type: none"> judecător asistent – 4 salarii judecător – 5 salarii

Notă: Salariul mediu pe economie pentru anul 2013 a fost de 3950 lei